

Dienst uitvoering en toezicht Energie

Aan

TenneT bv
T.a.v. de heer ir. G.J.L. Zijl
postbus 718
6800 AS ARNHEM

Datum

Uw kenmerk

Ons kenmerk

Bijlage(n)

TC 01-145

100345/3.B174

Onderwerp

Diverse afspraken met betrekking importcapaciteit

Geachte heer Zijl,

Zoals u bekend is vorig jaar november hoofdstuk 5.6 van de Netcode gewijzigd. In dit hoofdstuk zijn de voorwaarden met betrekking tot buitenlandtransporten neergelegd. Ook de in het begin van dit jaar van kracht geworden Overgangswet elektriciteitsproductiesector, hierna de OEPS genoemd, bevat een aantal faciliteringsvoorwaarden voor buitenlandtransporten. Middels deze brief wil ik ingaan op een aantal zaken die voortvloeien uit de artikelen 13 en 16 L van de OEPS, en hoofdstuk 5.6 van de Netcode.

Artikel 13 van de OEPS

In artikel 13 van de OEPS is vastgelegd dat de netbeheerder van het landelijk hoogspanningsnet op aanvraag ten hoogste 900 MW toewijst aan de aangewezen vennootschap voor het transport van elektriciteit dat strekt ter uitvoering van de overeenkomsten die zijn gesloten in 1989 en 1990 tussen de aangewezen vennootschap enerzijds en Electricité de France, Preussen Elektra A.G., onderscheidenlijk Vereinigte Elektrizitätswerke Westfalen A.G. anderzijds.

Met het inwerking treden van artikel 13 van de OEPS op 1 maart 2001¹, is artikel 5.6.4.1 van de Netcode, waarin 1500 MW met voorrang aan de aangewezen vennootschap wordt toegewezen, komen te vervallen. Dientengevolge moet de aangewezen vennootschap 600 MW transportcapaciteit vrijmaken en beschikbaar stellen aan de markt. Artikel 5.6.6.2 van de Netcode bepaalt dat deze capaciteit evenredig over de maand- en de spottransporten moeten worden verdeeld. Derhalve komt 300 MW vrij voor de maandveiling.

¹ Staatsblad 2001, 101

Ten aanzien van de maandtransporten voortvloeiende uit artikel 5.6.4.1 van de Netcode, bepaalt artikel 5.6.4.2 van de Netcode dat de SEP of diens rechtsopvolger een aanvraag voor transportcapaciteit voor een periode van ten hoogste drie maanden moet indienen. Om te kunnen voldoen aan de verplichtingen die voortvloeien uit artikel 5.6.6.2 jo artikel 5.6.7.1 van de Netcode dient de SEP of diens rechtsopvolger tijdig de genoemde aanvraag bestaande uit de gewenste hoeveelheid capaciteit op elk van de landgrensoverschrijdende verbindingen voor elk van de hierboven genoemde importcontracten bij TenneT in te dienen. Indien de SEP of diens rechtsopvolger niet tijdig aangeeft van welke verbinding hij gebruik wenst te maken staat het Tennet dientengevolge vrij om de aan de maandveiling toekomende capaciteit op een wijze die haar goeddunkt te alloceren over de verschillende transportverbindingen met het buitenland teneinde de op basis van de Netcode verplichte transportcapaciteit aan de maandveiling toe te kunnen wijzen. Ik acht dat een aanvraag van de SEP of diens rechtsopvolger voor transportcapaciteit voor de bovengenoemde contracten vóór de eerste dag van de maand met betrekking tot een transport in de maand daarop nog tijdig is. Tenslotte wijs ik u erop dat niet nakoming van bovenstaande bepalingen uit de Netcode leidt tot impliciete onterechte bevoordeling van de APX.

Artikel 16 L van de OEPS

Ten aanzien van artikel 16 L van de OEPS wil ik aangeven op welke wijze het maximum van 400 MW op landsgrensoverschrijdende transportcapaciteit naar mijn opvatting moet worden geïnterpreteerd, mede omdat marktpartijen mij hierover met vragen hebben benaderd. Artikel 16 L bepaalt dat er na artikel 31 in de Elektriciteitswet 1998 een nieuw artikel, artikel 31a, moet worden ingevoegd waarin wordt neergelegd dat het een afnemer, leverancier of handelaar verboden is al dan niet middellijk of onder voorwaarden de beschikking te hebben over een hoeveelheid transportcapaciteit op het landsgrensoverschrijdende net die groter is dan 400 MW. De wettekst geeft niet aan op welke wijze dit maximum van 400 MW moet worden uitgelegd. Ik merk op dat hiervoor in principe drie relevante mogelijkheden zijn:

1. het maximum van 400 MW geldt voor de sommatie van de op de veiling verworven import- en exportcapaciteit;
2. het maximum van 400 MW geldt voor de netto capaciteit die overblijft na saldering van de verworven import- en exportcapaciteit; of
3. het maximum van 400 MW geldt alleen voor de importcapaciteit.

De toelichting op het amendement 22 (dat de aanleiding is geweest voor invoeging van artikel 31a in de Elektriciteitswet 1998²) geeft aan dat dit maximum is opgenomen om te voorkomen dat partijen een dominante macht kunnen opbouwen bij het verkrijgen van importcapaciteit. Ik merk op dat een maximum op de hoeveelheid capaciteit die overblijft na saldering van importen en exporten onvoldoende garanties biedt om een dergelijke dominantie te voorkomen, zodat de tweede interpretatie mij niet mogelijk lijkt. De eerste interpretatie leidt in mijn ogen tot de onwenselijke situatie dat partijen die exporteren daardoor hun mogelijkheden voor importen zien verminderen, hetgeen niet de bedoeling van de wetgever lijkt te zijn geweest. Derhalve is de interpretatie dat het maximum van 400 MW alleen op de importcapaciteit van toepassing is (optie 3), naar mijn mening het meest in lijn met de bedoeling van de wetgever.

Voor alle duidelijkheid geef ik hierbij aan dat artikel 16 L van de OEPS een andere strekking heeft dan artikel 5.6.11.3 van de Netcode, daar het maximum van 400 MW van de Netcode alleen van toepassing is per programmaverantwoordelijke (de wet breidt dit uit tot 'afnemer, leverancier of handelaar zelf, dan wel tezamen met anderen, die werkzaam zijn voor de afnemer, leverancier of handelaar die in een groep in de zin van artikel 24b van Boek 2 van het burgerlijk wetboek verbonden zijn met de afnemer, leverancier of handelaar, die in de zin van artikel 24c van Boek 2 van het burgerlijk wetboek een deelneming hebben in de afnemer, de leverancier of de handelaar of die anderszins met de afnemer, leverancier of handelaar verbonden zijn'), alleen geldt op het moment van nominatie (uit de wetstekst volgt dat het maximum op elk moment in acht genomen moet worden) en dat de bepaling in de Netcode ook alleen betrekking heeft op de som van de capaciteit die verkregen was op basis van de lange termijn importen, op de jaarveiling en de maandveiling (de wet betreft hierbij ook de capaciteit verkregen op de dagveiling). Ik verzoek u deze toets in ieder geval uit te voeren op het moment van nominatie en bij het indienen van de energieprogramma's van partijen en mij te melden indien u een overtreding van artikel 16 L van de OEPS constateert.

Ik meld u in dit kader dat hoewel artikel 16 L van de OEPS op dit moment nog niet in werking is getreden, dit naar verwachting aan het eind van deze maand zal gebeuren.

² Tweede Kamer, vergaderjaar 2000-2001, 27250, nr 22.

Artikel 5.6.6.3 van de Netcode

In artikel 5.6.6.3 van de Netcode is neergelegd dat de netbeheerder van het landelijk hoogspanningsnet bij het ter beschikking stellen van landgrensoverschrijdende transportcapaciteit voor transporten de mogelijkheden met betrekking tot saldering van import en export van genomineerde transporten in acht neemt alsmede de mogelijkheid van saldering van biedingen voor import en export op de dagveiling conform een door hem op te stellen methode. U heeft mij in het verleden toegezegd na te streven saldering per 1 juni 2001 te zullen invoeren. Zoals u weet heb ik tevens aan professor Haubrich van de TU Aachen verzocht mij te rapporteren in hoeverre saldering van importen en exporten mogelijk is. Op basis van zijn bevindingen (ik verwijst u naar de pagina's 53 tot en met 63 van zijn rapportage 'Audit of the Process of Determination of Available Cross-Border Electricity Transmission Capacity in the Netherlands') concludeer ik dat het salderen van genomineerde importen afzonderlijk voor de verbindingen met België respectievelijk Duitsland zonder enig risico voor het veilig beheer van de netten mogelijk is.

Op basis van de conclusies van deze studie heb ik u uitgenodigd³ om de procedures volgens welke TenneT importen en exporten zal salderen vóór 1 mei aan de markt bekend te maken. Uw brief van 25 april jl. waarin u mij meldt niet tot saldering van importen en exporten over te kunnen gaan, heeft mij verbaasd. Artikel 5.6.6.3 van de Netcode is in lijn met de richtlijnen voor congestie management vastgesteld tijdens de zesde bijeenkomst van het European Electricity Regulatory Forum in Florence, op 9 en 10 november 2000⁴, dat 'power flows in both directions over congested tie lines in principle should be netted in order to maximise the transport capacity in the direction of the congestion'. Ik wijs u erop dat deze conclusies ook door Duitsland en België tijdens die bijeenkomst zijn onderschreven en geaccepteerd. Ik zie dan ook geen reden om af te zien van de toepassing van artikel 5.6.6.3. waarbij ik mij de samenhang realiseer met de benodigde afstemming met de Belgische en Duitse netbeheerders. Over de technische modaliteiten van de toepassing van het salderingsprincipe en over genoemde samenhang zal ik op korte termijn nader met u van gedachten wisselen.

Artikel 5.6.9.3 van de Netcode

Conform artikel 5.6.9.3 van de Netcode heeft het veilingbureau nadere voorwaarden gesteld aan deelnemers aan de veiling. Het is mij gebleken dat paragraaf II.2 van het Veilingreglement niet in overeenstemming is met hoofdstuk 5.6 (met name 5.6.9) van de Netcode. Ik verzoek u derhalve om het veilingreglement zodanig aan te passen dat dit wel in overeenstemming met de Netcode is.

³ Brief van DTe aan TenneT van 27 maart jl met kenmerk 01017519.

⁴ Conclusions of the Sixth meeting of the European Electricity Regulatory Forum, Florence, November 9-10, 2000.

Artikel 5.6.9.4 van de Netcode

In artikel 5.6.9.4 van de Netcode is vastgelegd dat de dagveiling open staat voor alle erkende programmaverantwoordelijken of partijen met een vergelijkbare status in België of Duitsland. Ten gevolge van de notificatie van deze bepaling in Brussel heeft de Europese Commissie de DTe aangegeven het niet eens te zijn met deze bepaling. De DTe heeft de Europese Commissie vervolgens getracht uit te leggen dat toewijzing op de dagveiling direct bindend is en dat het om die reden niet mogelijk is om partijen anders dan programmaverantwoordelijken of partijen met vergelijkbare status in België of Duitsland deel te laten deelnemen aan de dagveiling. Ook hierop heeft de Europese Commissie onlangs negatief gereageerd. De Europese Commissie is van mening dat de eis van programmaverantwoordelijkheid op de dagveiling handelsbelemmerend werkt en de dagveiling om die reden voor alle Europese programmaverantwoordelijken of partijen met een soortgelijke status moet worden opengesteld. Dientengevolge overweeg ik de eis van programmaverantwoordelijkheid voor deelname aan de dagveiling in zijn geheel te laten vervallen. Mocht u doorslaggevende juridische argumenten hebben waarom dit niet mogelijk is, dan verzoek ik u die mij binnen twee weken na dagtekening van deze brief schriftelijk kenbaar te maken. Op basis daarvan zal ik beslissen of ik de Netcode op dit onderdeel zal aanpassen.

Artikel 5.6.10.6 van de Netcode

In artikel 5.6.10.6 van de Netcode is neergelegd dat partijen die op de dagveiling capaciteit in tegengestelde richting van de congestie krijgen toegewezen, de clearingprijs van die betreffende veiling voor de betreffende verbinding van het veilingbureau ontvangen. Momenteel is dit artikel nog niet van kracht. Thans laat ik onderzoeken of het wenselijk is dit artikel per 1 augustus van dit jaar in werking te laten treden. Ik zal u hierover nader berichten.

Artikel 5.6.12 van de Netcode

Uit artikel 5.6.12 van de Netcode vloeit de verplichting voort het op de dagveiling verkregen recht op importcapaciteit aan de Nederlandse zijde te verhandelen via de APX. Daar ik signalen uit de markt ontvang dat niet alle op de dagveiling verkregen capaciteit op de APX zou worden verkocht, maar partijen deze capaciteit op een andere wijze benutten, neem ik mij voor artikel 5.6.12 van de Netcode uit te breiden.

Artikel 5.6.12 van de Netcode heeft primair ten doel de transparantie op de Nederlandse elektriciteitsmarkt te bevorderen. Indien de via deze transportcapaciteit ingevoerde elektriciteit niet op de APX wordt verkocht maar op andere wijze wordt benut, wordt tekort gedaan aan de bedoeling van dit artikel. Ik overweeg dit artikel zodanig uit te breiden dat het energieprogramma gerelateerd aan de op de dagveiling verkregen importen automatisch worden gereduceerd als de op basis hiervan geïmporteerde elektriciteit niet op de APX wordt gematcht. Eventuele benutting van deze capaciteit op andere wijze dan via matching op de APX leidt dan tot onbalans voor de betreffende marktpartij.

Middels een dergelijke aanpassing worden partijen geprikkeld om tegen een marktconforme prijs in te bieden op de APX, omdat partijen deze capaciteit niet op andere wijze zullen kunnen benutten zonder daarover de onbalansprijs te moeten betalen. Ter realisatie van deze methodiek overweeg ik om de codes aan te passen. Ik zal zo snel mogelijk een hiertoe strekkend wijzigingsvoorstel aan de gezamenlijke netbeheerders versturen.

Vanwege het belang van de inhoud van deze brief zal ik een afschrift hiervan aan marktpartijen ter beschikking stellen.

Met vriendelijke groet,

drs. J.J. de Jong
directeur Dienst uitvoering en toezicht Energie